

Berszán István

Angyalok meséi

Szabó Zelmira rajzaival

Koinónia • 2011

A juhászkutya karácsonya

Tudod, fiam, ezen a világon mindig sok dolguk lesz az angyaloknak. Mert ahol akármilyen megeshet, ott nehezen történik valami, aminek történnie kellene.

Vannak közöttünk szorgalmasak és sokra igyekezők, de az orosz-lánrész mégis az angyalokra marad: nekik kell folyton vigyázni, hogy ami megesik, tisztességes történetekké álljon össze. Nemcsak utólag vagy a jövőbe képzelten, mint az emberek csalóka históriáiban, hanem kezdettől fogva.

De ami egyszer megesett, azt már az angyalok sem törölhetik a történetből, bármekkora fejtörést is okoz a jóvátétele. Mielőtt a Teremtő kezükbe adta volna a világmeséket író, szépen kihegyezett ceruzát, előbb a végéről bölcsen levette a radírt.

Volt egyszer, hol nem volt, még a Zetelaki-havasokon is túl, volt egy öreg juhászkutya. A füle lelógott, a farkát megrövidítették, s a bundája is igen foltos volt szegénynek.

De még mindig hűséggel szolgált. Nyakában ott lógott a nehéz kolonc, hogy minden lépésnél eszébe juttassa: nem azért hozták a dús havasi legelőkre, hogy kedvére kóboroljon, nyulat és őzgidát űzzön,

és ha már jóllakott, az árnyékban hűsölgön elnyújtózva. Csak azért született a világra, hogy éjjel-nappal a nyáj mellett szolgáljon. Úgy is hívták – de inkább csak küldték –, hogy *Kucu, a juh mellé!*

Nem volt kivétel. Ha esett, ha fújt, korgó hassal is naphosszat a jóízűen legelésző báránynyakra kellett ügyelnie, hogy le ne maradjanak a nyájtól, el ne csatangoljanak a ködben, ne kerüljenek bozótcsapdába.

Minden fütttyentésre hegyezte a fülét, azonnal ugrott, ha szólították. Még azért is botozás járt, ha nem tette magától, amire tanították.

Minden nap csak egyszer evett, amikor alkonyatkor hazaért a nyáj, s éjszaka is szimatolva, hallgatózva vigyázott, nehogy farkas, medve vagy idegen közelítsen az esztenához.

Milyen világ az, fiam, amelyben egy ilyen derék állat szinte sohasem lakhat jól egész életében? Ezen törték a fejüket az angyalok is akkoriban, amikor egy egész hétig a környéken tanyáztunk.

Erdő övezte tóparton állt a sátrunk egy terebélyes mogyoróbokor tövében, s onnan barangoltuk be, mint a nyájak, rendre az egész vidéket.

Utolsó nap felhős időben indultunk neki, de mintha magasra eresztett lufit tartottunk volna madzagon, sokáig velünk jött egy darab kékség a fejünk fölött. Ez is olyasféle lyuk lehetett az égen, mint a bölcsek csillaga hajdanán. Ha más irányba tértünk, nyomban eleredt az eső, úgyhogy iszkoltunk vissza íziben, s arra tartottunk, amerre a kékség.

Így történt, hogy szarvas járta rétekre, róka fiak tisztására s a fülesbaglyok visszhangzó fenyveseibe tévedtünk. A szarvasok csalogattak, a róka fiak mókáztattak, a baglyok meg riogattak, de mi nem hagytuk el a kékséget, míg csak a kékség el nem hagyott minket.

Ahogy a hegyháton egy havasi legelő szélére jutottunk, hirtelen fel-támadt a szél, s úgy elröpítette a kékséget, mintha szárnya kelt vol-na. Ami igaz, az igaz, ahogy utána néztem, mintha csakugyan szárny formája lett volna. De már nem tudtam jobban megnézni, mert egy szempillantás alatt minden eltűnt az eső villámoktól hasogatott, szür-ke függőnye mögött.

Az esztenába is csak véletlenül botlottunk bele. Nem volt otthon a nyáj, sem a kutyák, sem a pásztorok. Mikor behúzódtunk a viskó kormos fedele alá, csak egy hosszú szakállú öregember rezzent össze a padkán. Majd elejtette azt a vászonba csavart, jókora darab sajtot, amit a kezében tartogatott.

– Adjon Isten, öregapánk! – köszöntöttük illendően, miközben hasztalan igyekeztünk elkerülni, hogy az esőkabátról lecsorgó víz a cipőnkbe folyjon.

– El sem tudtam képzelni – felelte meglepetten –, hogy fogtok idetalálni ebben az ítéletidőben. Ma éjszaka álmomban a völgy fe-lől érkeztetek, s pont egy ekkora sajtot akartatok venni tőlem – bőkött szakállával a vászonba göngyölt batyu felé. – Kacagtak raj-tam az unokáim, mikor reggel elmeséltem nekik az álmot, s a többi sajttal a szekerekben a vásárba indultak. De én nem haragudtam rájuk. Ahhoz, hogy ezt valaki értse, nem elég, hogy a nagyapja is juhász volt, ehhez ugyanolyan fontos, hogy már az unokái is azok legyenek.

Hallgattam az öreget, és arra gondoltam, hogy az én nagyapám-nak csak a neve volt juhász, és nem tudhatom, mi lesz majd egyszer

az unokáimból. De nem akartam bölcstelennek látszani, ezért csak annyit mondtam:

– Hát, ha azt álmodta öregapám, hogy sajtot venni jövünk, akkor biztosan nem véletlenül történt. Űsse kő, megveszem azt a sajtot.

Éppen annyit kért érte, amennyit adni akartam, úgyhogy azon nyomban megegyeztünk, s már az én hátizsákomat húzta a sajtdarab.

Visszafele menet többször is eltévedtünk, de mire besötétedett, olyan ösvényre leltünk, amely éppen a tópartra vezetett. Útközben még azt terveztük, hogy ha megérkezünk a táborunkba, puliszkát főzünk a sajthoz, de a kimerítő út után a fáradtság az éhségnél is erősebbnek bizonyult. Elnapoltuk a puliszkafőzést reggelre, s még néhány kocka csokoládé is alig olvadt el a szánkban, mire elaludtunk.

Lefekvés előtt az üstbe tettem a sajtot, gondosan ráillesztettem a fedőt, s a tele kondért jó magasan az öreg mogyoróbokor egy erős csonkjára akasztottam. Azt nem láttam a sötétben (de amúgy is ritkán lát az ember a dolgok mélyére), hogy egy kis féreg már hetek óta fúrja belül azt a csonkot. És azt sem tudtam, hogy azon az éjszakan még egyszer utoljára derekasan nekilát az istenadta. Hajnal felé már csak egyetlen féregharapás hiányzott annak a keményre száradt csonknak, de a féreg kifáradt és abbahagyta.

Az angyalok viszont nem hagyták magukat. Mikor az első hajnal-sugár megcsillant a keleti vonulatok tetején, az üst ugyan még ott lógott, ahová akasztottam, de felébredt egy ökörszem, s hogy jobban érje a fény, a lombok közül a száraz csonkra röppent.

Az volt a legnagyobb csoda, hogy ami ezután következett, hihetetlen csendben történt. A csonk alig reccsent, az ökörszem nesztelen rebbsent egy szomszédos mogyoróbokorra. A súlyos üst csak annyira billent félre zuhanás közben, hogy a fedő lecsússzon róla és fennakadjon egy sűrű lombú ágon.

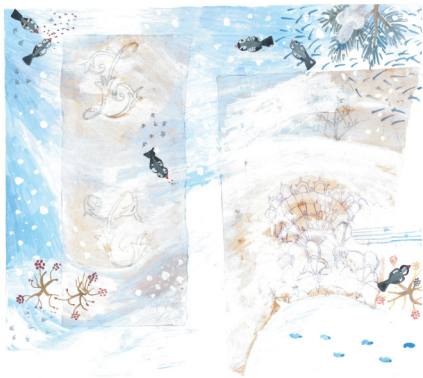
De vajon mit tudtak kezdeni az angyalok az ágakat könnyedén félrehajlítva becsapódó kormos *üstökössel*, hogy fel ne lármázza a sátorban alvókat?

Erről mondtam, hogy ők nemcsak utólag, hanem kezdettől fogva jó történetté alakítják a meséjüket. Úgy esett, hogy amíg mi a hegyen barangoltunk, néhány szabadon legelésző tehén ballagott arra. A bocik nem csak az új kaput, hanem minden újat megbámulnak. Látták a sátrat, amit arra jártukban még soha, s ráérősen kérődzve bizony elácsorogtak körülötte egy kicsit.

Az egyik hatalmas tarka jószág még a kifeszített köteleket is megszagolta. És ha már ilyen békésen álldogált, félretartott farokkal kiengedte magából, ami az egész nap lelegelt fűből fölöslegesen megmaradt. A mogyoróbokor tövében akkora tehéntorta emelkedett hirtelen, mintha legalább hármat raktak volna egymásra.

Amikor reggel megláttam az üres, fényesre nyalt üstöt a közepén, s a kis férget, amint a lepényből kiálló csonk végén nyújtózkodik a levegőbe, tudtam, hogy az angyalok úgy döntöttek: legyen a juhász-kutyának karácsonya.

Úgy látszik, hogy a foltos bundájú öreg cseléd most az egyszer engedett a csábításnak, hogy reggelig messzire elkóboroljon őrhelyéről.

Tartalom

A juhászkutya karácsonya	6
Egy lelketlen áruló megmenekül	13
Angyalles	22
Félresikerült bodosi lakodalom	32
Mennybéli harcosok	40
A harmadik	52
Rönklóca az erkélyen, avagy mit tesznek hozzá világunkhoz az angyalok	60